

**МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ
БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ**

ФИЛОЛОГИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра теоретического и славянского языкознания

ЮРЕЦКАЯ Мария Дмитриевна

**АНТРОПОНИМЫ В ПРОЗЕ СТАНИСЛАВА ЛЕМА И ИХ
ПЕРЕДАЧА В РУССКОМ ПЕРЕВОДЕ**

Аннотация к магистерской диссертации

специальность 1-21 80 05 «Теория языка»

Научный руководитель
Борис Юстинович
Норман
доктор филологических наук,
профессор

Минск, 2018

**Белорусский государственный университет
Филологический факультет
Кафедра теоретического и славянского языкознания**

**Аннотация к магистерской диссертации
«АНТРОПОНИМЫ В ПРОЗЕ СТАНИСЛАВА ЛЕМА И ИХ
ПЕРЕДАЧА В РУССКОМ ПЕРЕВОДЕ»**

Юрецкая Мария Дмитриевна

Научный руководитель:
доктор филологических наук
профессор Норман Борис Юстинович

Минск
2018

РЕФЕРАТ
Юрецкая Мария Дмитриевна
Антропонимы в прозе Станислава Лема и их передача в
русском переводе

Структура и объём магистерской диссертации. Магистерская диссертация состоит из введения, трех глав, заключения, списка использованных источников, который включает 40 наименований, а также двух приложений. Общий объем работы – 78 страниц.

Ключевые слова: ОНОМАСТИКА, ОНИМ, АНТРОПОНИМЫ, ИМЯ СОБСТВЕННОЕ, ИМЯ НАРИЦАТЕЛЬНОЕ, ЯЗЫКОВОЙ РЕЛЯТИВИЗМ, ЯЗЫКОВОЙ ДЕТЕРМИНИЗМ, АНАЛИЗ, ТЕОРИЯ ПЕРЕВОДА, ШКОЛЫ ПЕРЕВОДА, МИРОВАЯ КУЛЬТУРА, МЕЖКУЛЬТУРНАЯ КОММУНИКАЦИЯ, ФАНТАСТИЧЕСКИЙ РОМАН, АССОЦИАЦИИ.

Цель исследования: выявить особенности перевода на русский язык антропонимов в прозе Станислава Лема.

Объект исследования – тексты фантастических произведений Станислава Лема и их переводы на русский язык.

Предмет исследования – антропонимы, встречающиеся в прозе Станислава Лема на польском языке и закономерности их передачи при переводе на русский язык.

Методы исследования: текстологический анализ, классификация имен, этимологический анализ, словообразовательный анализ, структурный анализ, выявление ономастических универсалий, анализ научной литературы по проблеме исследования, методы эмпирического исследования (наблюдения, сравнения), простые статистические подсчеты.

Научная новизна и значимость полученных результатов. В данной работе были исследованы антропонимы из фантастических романов Станислава Лема на польском и русском языках. В результате анализа была выявлена тенденция к созданию автором новых имен собственных, которые образовывались на основании английского, немецкого, испанского, греческого, латинского языков. Также множество имен имеет культурные и литературные ассоциации. В процессе перевода антропонимов могут применяться общие приемы, которые касаются перевода художественного текста.

Практическая значимость полученных результатов и область применения. Полученные в ходе работы выводы могут быть

использованы для дальнейших научных исследований в сфере ономастики, а также в области перевода.

Работа выполнена единолично и самостоятельно.

РЭФЕРАТ
Юрэцкая Марыя Дзмітрыеўна
Антрапонімы ў прозе Станіслава Лема і іх перадача ў
рускім перакладзе

Структура і аб'ём магістарскай дысэртацыі: Магістарская дысэртацыя складаецца з уводзінаў, трох глаў, заключэння, спісу выкарыстаных крыніц, які ўключае 40 найменняў, а таксама дзвюх дадаткаў. Агульны аб'ём работы – 78 старонак.

Ключавыя словы: АНАМАСТЫКА, ОНІМ, АНТРАПОНІМЫ, ІМЯ ЎЛАСНАЕ, ІМЯ НАМІНАЛЬНАЕ, МОЎНЫ РЭЛЯТЫВІЗМ, МОЎНЫ ДЭТЭРМІНІЗМ, АНАЛІЗ, ТЭОРЫЯ ПЕРАКЛАДУ, СУСВЕТНЫЯ ШКОЛЫ ПЕРАКЛАДУ, МІЖКУЛЬТУРНАЯ КАМУНІКАЦЫЯ, ФАНТАСТЫЧНЫ РАМАН, АСАЦЫЯЦЫІ.

Мэта даследавання: выявіць адметнасці перакладу на рускую мову антрапонімаў у прозе Станіслава Лема.

Аб'ект даследавання: тэксты фантастычных твораў Станіслава Лема і іх пераклады на рускую мову.

Метады даследавання: тэксталагічны аналіз, класіфікацыя імён, этымалагічны аналіз, словаўтваральны аналіз, структурны аналіз, выяўленне анамастычных універсалій, аналіз навуковай літаратуры па праблеме даследавання, метады эмпірычнага даследавання (назіранні, параўнанні), простыя статыстычныя падлікі.

Навуковая навізна і значнасць атрыманых вынікаў. У дадзенай працы былі даследаваны антрапонімы з фантастычных раманаў Станіслава Лема на польскай і рускай мовах. У выніку аналізу была выяўлена тэндэнцыя да ўтварэння аўтарам новых уласных імён, якія ўтвараліся на падставе англійскай, нямецкай, іспанскай, грэчаскай моў і лаціны. Таксама мноства імён мае культурныя і літаратурныя асацыяцыі. У працэсе перакладу антрапонімаў могуць прымяняцца агульныя прыёмы, якія тычацца мастацкага тэксту.

Практычная значнасць атрыманых вынікаў і галіна прымянення. Атрыманыя падчас даследавання высновы могуць быць выкарыстаны для далейшых навуковых даследаванняў у галіне анамастыкі, а таксама перакладу.

Магістарская дысэртацыя выканана аднаасобна і самастойна.

SUMMARY

Yuretskaya Maryia

The anthroponyms in the prose of Stanislaw Lem and it's transfer into Russian translation

The structure of work. The work consists of introduction, three chapters, conclusion, a bibliography, which includes 40 sources and five applications. The volume of work – 78 pages.

Keywords: ONOMASTICS, ONIM, ANTHROPONYM, PROPER NAME, COMMON NAME, LINGUISTIC RELATIVITY, LINGUISTIC DETERMINISM, ANALYSIS, THEORY OF TRANSLATION, SCHOOLS OF TRANSLATION, GLOBAL CULTURE, INTERCULTURAL COMMUNICATION, SCIENCE FICTION NOVEL, ASSOCIATIONS.

The research objective: to reveal the peculiarities of translation of anthroponyms into Russian in Stanislaw Lem's prose.

The object of the research: texts of science fiction novels by Stanislaw Lem and their translations in Russian language.

The methods used: textual analysis, classification of names, etymological analysis, word-formation analysis, structural analysis, identification of onomastic universals, analysis of scientific literature on the problem of research, methods of empirical research (observation, comparison), simple statistical calculations.

The scientific novelty and relevance of the obtained results. In this work it was studied the anthroponyms from science fiction novels by Stanislaw Lem in Polish and Russian. As a result of the analysis was revealed the tendency to create new proper names by the author, which were formed on the basis of English, German, Spanish, Greek, Latin. Also many names have cultural and literary associations. In the process of translating anthroponyms can be used general techniques that relate to the translation of a literary text.

The practical relevance of the research and application field. The findings of the study can be used for further research in the field of, as well as in the field of translation. The obtained in the course of the study findings can be used for further research in the field of onomastics and translation.

The research was performed independently and individually.